

középkorból 2 állatváz, 7 omladék, 84 gödör, 15 kút, 22 cölöplyuk, 8 kemence, 2 árok, a török korból 9 gödör és 5 kút került elő. Ez a rész tehát sűrűn egymásba ázott, főleg középkori objektumokból (kemencék, hamusgödrök, kutak) állt, ami alatt középső neolit gödröket találtunk. Leletanyag hiányában 32 cölöplyukat és 20 gödröt itt sem tudtunk datálni.

A lelőhely vasúton túli D-i végében (III. szelvény) a feltárást nehezítette, hogy a középső neolit (esztári csoport), a késő vaskori (kelta), a szarmata, az Árpád-kori, valamint a késő középkori település fedte egymást, sok volt az egymásba ázott objektum még egy korszakon belül is.

A középső neolitikum esztári csoportját egy kút, 2 zsugorított csontvázas sír és 23 hatalmas méretű, amorf, agyaggyerő gödör képviselték.

A késő vaskori (kelta) megtelepedésre 10 gödrön kívül egy jó állapotban megmaradt rostélyos kemence, valamint egy hasonlónak a töredéke hívta fel a figyelmünket.

A római császárkor szarmata népessége 145 gödröt (a legtöbbet beleásták a neolit gödrökbe), egy füstölőt, két Ny–K-i irányú árkot, 6 kutat hagyott hátra 3 ház, 5 cölöplyuk, 1 tűzhely mellett. Megfigyelhettük, hogy a szarmata telep központi része szelvényünk közepén koncentrált, az egymást érő gödrök hálózatával. (Valamennyi terra sigillata töredék innen került elő).

Az Árpád-kori telepen 3 kút mellett 10 gödröt, 3 cölöplyukat és két kemencét bontottunk ki.

Kilenc késő középkori gödör és 3 kút is előkerült, ami szervesen kapcsolódott a 2008-ban feltárt kútrendszerhez.

HAJDÚ ZSIGMOND – NAGY EMESE GYÖNGYVÉR

135. Decs, Ete

(KÖH 20014)

(Tolna megye) R, B, Kk

2009. május 11–27. között megelőző feltárást végeztünk a középkori mezőváros D-i felén, a K-i oldalon, a 085 hrsz. út D-i szakaszán, és a 076 hrsz. érintett, az úttal érintkező szakaszán, mintegy 1500 m²-en. Munkánk során 224 objektumot tártunk fel. (90–224. sz.), számozásukkal az eddig végzett tervátadások objektumszámozását folytattuk. A feltárássra kijelölt területen a korábbi kutatások kapcsán észlelt késő középkori objektumokat találtuk, néhány őskori (réz- és bronzkori) objektummal együtt.

Az eddigi eredmények kapcsán már tudtuk, hogy a földszállítással érintett terület a középkori mezőváros K-i része, amelyet K-ről az egykori Bába medre érintett. A település szélén húzódó út (086 hrsz.) területére a légi felvételeken korábban már megfigyelt két D-i mellékutca (irányuk ÉNy–DK) fut ki. Úgy tűnik, mindkét utcánál az utcák végén található házakat, ill. házrészleteket figyeltük meg.

Az ásatási terület É-i szakaszán – az ún. É–D-i árok területén pedig a D-i mellékutcák közül a K-i utca házainak telkén található gödröket tártuk fel. Az egyik gödör alján

egy teljesen ép, 15. századra keltezhető mázas nyakú és szájú, sárga anyagú korsó került elő. Az É–D-i árok D-i végén egy cölöpszerkezetes ház DNy-i sarkát tártuk fel.

A 086 hrsz. területnek a D-i szélén nyitott szelvényünkben (XV. sz.) egy legalább kétosztatú, cölöpszerkezetes háznak a részletét tártuk fel. A házat bolygató gödörből szemeskályha részeit képező leletanyag került elő. A ház eddig feltárt része lakóhelyiségből és egy kamrahelyiségből állhatott.

A XVII. szelvényben egy nagyméretű, cölöpszerkezetes ház háromnegyedét, valamint további három objektumot, feltehetőleg lakóépítmény K-i végét tártuk fel. Mind a négy lakóépítményből jelentős mennyiségű 16. századi leletanyag került elő. (Bronztű, gyűszű, vastárgyak: pántok, szögek, lakat, fűró, kerámiaedények töredékei, köztük ún. bécsi fazekak töredékei.)

A leletek a Wosinsky Mór Megyei Múzeum gyűjteményébe kerültek.

Munkatársak: Tövisháti Béla és Tövisháti András restaurátor, rajzoló, Csizsér Antal régésztechnikus.

MIKLÓS ZSUZSA – VIZI MÁRTA

136. Demecser, Máriapócsi IV. főfolyástól keletre (KÖH 72641)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Kk

2009. szeptember 24.-én régészeti helyszínelést végeztünk Demecser D-i határában, a Roffaj-dűlőtől K-re fekvő területen. A vizsgálat a településrendezési tervben építkezéssel érintett területre és környezetére terjedt ki. A katonai térképen ribizlissel ábrázolt, kb.: 450×500 m-es terület jelenleg szántó. Felszínét több ÉNy–DK irányú homokhát tagolja. Az É–D tengelyű lelőhelyet a vizsgált területet keresztező legnyugatabbi homokhát ÉNy-i részén lokalizáltuk. Kiterjedése 80×160 m. A szántásban mázas késő középkori/újkori cserepeket valamint kevés kerámiasalakot gyűjtöttünk.

Munkatársak: Svédáné Karácsony Judit, Szmolár Edit, Kiss László.

SCHOLTZ RÓBERT

137. Derecske, Karakas-dűlő (KÖH 61290)

(Hajdú-Bihar megye) Sza

2009 decemberében megelőző feltárást végeztünk a Földes ÉK-1 jelű gázkút vezetékének nyomvonalába eső régészeti lelőhelyen. A római császárkor időszakából került elő több mint harminc, a szarmatákhoz köthető régészeti jelenség. A feltárt objektumok nagy része 150–300 cm átmérőjű méhkas alakú gödör volt, betöltésükben 3–4. századi kerámia-töredékekkel. A lelőhely D-i irányba lejtett, a mélyebben fekvő részen csak a szelvényen keresztülfutó K–Ny irányú, teknős aljú árkok voltak. Az egyik árokból a gödrökhöz hasonló korú leletanyag került elő.

D. SZABÓ LÁSZLÓ